

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Dumitru Mardari,
Iurie Bejenaru,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 14 decembrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, declarate de avocații Arcadii Crainic și Dinu Ostavciuc în numele inculpaților

Arsenii Pavel;

Mocanu Cristian.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 16.06.2017 – 22.12.2017,
instanța de apel: 07.02.2018 – 05.06.2018,
instanța de recurs: 05.11.2018 – 22.01.2019.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 14 decembrie 2018, Arsenii Pavel și Mocanu Cristian au fost condamnați în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de a câte 750 unități convenționale, ce constituie 15.000 lei, pentru fiecare.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Malanciuc Oleg, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 750 unități convenționale, ce constituie 15.000 lei, însă în privința lui hotărârile judecătorești nu se contestă.

De la inculpați s-a încasat în beneficiul lui Bour Cristian prejudiciul moral în mărime de a câte 20.000 lei, de la fiecare.

2. Instanța a constatat că inculpații Arsenii Pavel, Mocanu Cristian și Malanciuc Oleg, cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, au comis fapta prejudiciabilă, prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală, în următoarele circumstanțe: astfel, Arsenii Pavel, Malanciuc Oleg, Mocanu Cristian și persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, la 25.07.2016, între orele 04:00-04:20, aflându-se în loc public, în preajma blocul locativ nr. xx din str. xx, mun. Chișinău, consumau băuturi alcoolice.

Într-un moment dat, după ce persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată i-a acostat jignitor pe Calancea Octavian, Bour Cristian, Albot Dumitru și Scutari Viorel sub pretextul că s-au oprit lângă automobilul parcat pe aceiași stradă.

Malanciuc Oleg, acționând în comun cu Arsenii Pavel și Mocanu Cristian, încălcând grosolan și demonstrativ ordinea public intenționat, fără niciun motiv, au inițiat un conflict spontan cu aceștia, numindu-i cu cuvinte necenzurate și făcând gesturi obscene în adresa lor, înjosindu-le astfel onoarea și demnitatea, după care, s-au implicat activ în conflictul inițiat de persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, încălcând ordinea publică, manifestând obrăznicie deosebită și lipsă de respect față de societate au aplicat părților vătămate Calancea Octavian, Bour Cristian, Albot Dumitru, precum și victimei Scutari Viorel lovituri cu pumnii și picioarele peste față, corp, membre, după care, observând că Scutari Viorel și Albot Dumitru, au încercat să fugă, i-au urmărit, alergând în urma lor, cu scopul aplicării loviturilor.

*În timpul altercației, **persoana** în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, **intenționat, i-a aplicat lui Bour Cristian lovituri cu pumnii și picioarele în față, peste corp și membre, cauzându-i potrivit raportului de expertiză medico - legală nr.2895/D din 04.10.2016, leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, fractura oaselor nazale fără deplasare, fractura coroanei d 2.1-2.2; entorsa articulației genunchiului stîng gr. II cu lezarea parțială a ligamentului colateral medial, edem echimotic și excoriații la nivelul feței, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare medie.***

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.2896/D din 04.10.2016, lui Calancea Octavian i-au fost cauzate leziuni sub formă de echimoze și excoriație la nivelul feței, excoriații la nivelul membrului superior drept, genunchiului stîng, care puteau fi cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare neînsemnată.

Potrivit raportului de constatare medico-legală nr.2015/D din 13.09.2016, lui Albot Dumitru i-au fost cauzate leziuni sub formă de fractura arcadei zigomatice pe stînga, excoriații la nivelul cotului stîng și genunchiului drept, care puteau fi cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare ușoară.

Instanța a calificat acțiunile inculpaților în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile care, prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane.

Totodată, instanța a reținut că partea acuzării a incriminat inculpaților săvârșirea infracțiunii prin indicarea semnului calificativ – acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însă a omis să incrimineze și acțiunile adiacente obligatorii care însoțesc acțiunile de bază (aplicarea violenței asupra persoanelor sau amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe) prevăzute de art. 287 Cod penal. Astfel, cu toate că în cauză s-au stabilit și acțiunile adiacente obligatorii al acțiunilor de bază – aplicarea violenței asupra persoanelor, prin prisma prevederilor art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, în coroborare cu omisiunile acuzatorului de stat consemnate supra, instanța nu v-a putea incrimina aceste acțiuni inculpaților, atât timp cât judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

3. Inculpatul Mocanu Cristian a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Apelantul a invocat că actele întocmite de procurorul N. Barbalat și L. Rusnac, implicit punerea lui sub învinuire, este lovită de nulitate și nu produce efecte juridice, deoarece conducerea urmăririi penale nu a fost exercitată de procurorul desemnat în acest sens.

La 02.11.2016, procurorul șef al Procuraturii sectorului Botanica, mun. Chișinău, Marcel Cimbir, a emis o ordonanță, prin care, a dispus conducerea urmăririi penale de către un grup de procurori într-o altă cauză penală și nu cauza care se investiga pe faptul huliganismului, fiind vorba de cauza penală nr. 2016130116.

Din imperativele legale, raportate la ordonanța de dispunere a conducerii urmăririi penale de către un grup de procurori, reiese cert faptul că procurorii N. Barbalat și L. Rusnac au fost desemnați pentru a conduce urmărirea penală într-o altă cauză penală. Cu toate acestea, procurorul a înaintat învinuirea și a întocmit rechizitoriul.

Pe motivele date, se constată și nulitatea rechizitoriului, deoarece conform art. 291 Cod procedură penală, procurorul dispune (prin ordonanță) una din următoarele soluții..., inclusiv (prin ordonanță) trebuia să dispună a întocmi rechizitoriul prin care dispune trimiterea cauzei în judecată, or în virtutea prevederilor alin. (1) art. 255 din Codul de procedură penală, în desfășurarea procesului penal, organul de urmărire penală, prin ordonanță, dispune asupra acțiunilor sau măsurilor procesuale.

În speță procurorul prin ordonanță nu a constatat că au fost respectate dispozițiile prezentului cod privind urmărirea penală, că urmărirea penală este completă, că există probe suficiente și legal administrate, și nu a dispus (prin ordonanțată) a întocmi rechizitoriul prin care se dispune trimiterea cauzei în judecată, respectiv au fost încălcate prevederile legale referitoare la sesizarea instanței, ceea ce trage nulitatea acesteia, inclusiv nulitatea rechizitoriului.

Partea vătămată, Calancea O., în ședința de judecată din 24.05.2018 nu l-a recunoscut pe el, declarând că dânsul nu a participat la acțiunile huliganice.

Partea vătămată Albot D., în ședința de judecată din 16.11.2017, a declarat că conflictul s-a iscat din motivul unui răspuns a lui Bour C. arătat cu degetele, făcând semnul „OK” și că nu l-a văzut pe dânsul să participe la agresarea sa sau a prietenilor săi.

Declarațiile lui Bour C., date în privința sa, urmau a fi apreciate critic, ca și declarațiile martorului Scutaru V., deoarece ele vin în contradicție cu alte declarații date de părțile vătămate și alți participanți la proces.

În urma cercetării materialelor cauzei penale, niciun act procesual nu indică că dânsul ar fi comis infracțiunea de huliganism, nu a fost prezentat spre recunoaștere, nu a participat la confruntări sau la alte acțiuni procesuale, cu excepția recunoașterii în calitate de bănuit și învinuit.

Declarațiilor părților vătămate Calancea O., Albot D., a martorului Hachi Gh., a inculpaților și chiar a părții vătămate Bour C., a martorilor Scutaru V. și Bour A. vorbesc despre nevinovăția sa.

3.1. A declarat apel și avocatul Arcadii Crainic, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Arsenii Pavel să fie achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Apelantul a invocat că declarațiile contradictorii și neconcludente ale părților vătămate, cât și a martorilor acuzării depuse atât în cadrul urmăririi penale, cât și în ședințele de judecată urmează a fi analizate critic în ansamblu cu probele prezentate de către apărare, care pun la îndoială veridicitatea declarațiilor depuse, privitor la participarea inculpatului, Arsenii Pavel la comiterea infracțiunii, deoarece se întemeiază pe dubii.

Nevinovăția inculpatului și-a găsit confirmarea prin declarațiile date în ședințele de judecată de inculpații Malanciuc O. și Mocanu C., de martorii Hachi G., Doibani V., Arsenii A.

Procesele verbale de recunoaștere a persoanei din 28.09.2016, întocmite de organul de urmărire penală cu părțile vătămate Albot D. și Calancea O., nu pot constitui ca probe materiale pertinente și concludente în procesul penal. Acestea au fost întocmite la 28.09.2016, peste 2 luni și 5 zile de la comiterea infracțiunii și 1 lună și 16 zile de la audierea acestora în calitate de părți vătămate, adică după ce părțile vătămate Albot D. și Calancea O. la începutul lunii septembrie 2016, având datele de identitate ale suspectilor, inclusiv și a lui Arsenii P. au făcut cunoștință prin intermediul rețelelor de socializare cu fotografiile inculpatului, fapt probat în cadrul ședințelor de judecată de părțile vătămate Albot D., Calancea O. și Bour C., cât și prin declarațiile martorilor date în cadrul urmăririi penale Scutaru V. și Bour A.

În asemenea circumstanțe, au fost încălcate prevederile art. 212 alin. (1) Cod de procedură penală.

Totodată, potrivit procesului verbal de recunoaștere din 28.09.2016 este indicat, precum că partea vătămată Albot D. o recunoaște pe persoana nr.4 după înfățișarea feței și statură, că anume aceasta este una din persoanele, care i-au atacat în luna iulie a anului 2010 pentru ce și a semnat, în pofida faptului că, fapta incriminată lui Arsenii P. a fost comisă în anul 2016, ceea ce potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, duce la nulitate.

Procesul verbal de confruntare din 21.11.2016 între partea vătămată Albot D. și învinuitul Arsenii P., a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art. 113 alin. (5), 260 alin. (5) și 261 Cod de procedură penală, deoarece lipsește semnătura reprezentantului organului de urmărire penală, Stratu S., cât și mențiunea refuzului de al semna al acestuia.

Deși a enunțat în instanță, privitor la încălcările admise de către organul de urmărire penală, însă acestea lipsesc în partea descriptivă a sentinței.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, apelurile au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpaților, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, iar faptelor săvârșite de aceștia li s-a dat o încadrare juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Prin urmare, vina acestora s-a dovedit prin ansamblul probator administrat în cadrul cercetărilor judecătorești, și anume, prin declarațiile părților vătămate Bour C., Albot D., Calancea O., a martorilor Scutaru V., Bour A., cât și probele scrise ca informația „903”, procesele verbale de recunoaștere a persoanei din 28.09.2016, și respectiv din 21.11.2016, prin care părțile vătămate au recunoscut persoanele care i-au bătut s-au au participat la conflict, rapoartele de expertiză medico-legală nr.2895/D din 04.10.2016, 2896/D din 04.10.2016 și nr.2015/D din 13.09.2016.

Astfel, prin acțiunile lor intenționate, Arsenii Pavel și Mocanu Cristian, au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșită de mai multe persoane.

5. Avocatul Dinu Ostavciuc și inculpatul Mocanu Cristian au declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie achitat, sau să fie dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenții au indicat că instanțele nu au motivat deciziile sale, nu au dat răspuns la toate argumentele apărării și nu au calificat corect acțiunile inculpatului.

Conducere urmăririi penale nu a fost exercitată de procuror desemnat în acest sens și respectiv, actele întocmite de procurorul N. Barbalat și L. Rusnac, implicit punerea lui sub învinuire este lovită de nulitate și nu produce efecte juridice în privința sa.

La 02.11.2016, procurorul șef al Procuraturii sectorului Botanica, mun. Chișinău, Marcel Cimbir, a emis o ordonanță, prin care, potrivit pct. 2) al acesteia, a dispus conducerea urmăririi penale de către un grup de procurori N. Barbalat și L. Rusnac, dar într-o altă cauză penală și nu pentru cauza care investiga faptul huliganismului, cauza penală nr. 2016130116.

Din imperativele legale raportate la Ordonanța de dispunere a conducerii urmăririi penale de către un grup de procurori, reiese cert faptul că procurorii N. Barbalat și L. Rusnac au fost desemnați pentru a conduce urmărirea penală într-o altă cauză penală. Cu toate acestea, procurorul a înaintat lui Mocanu C. învinuirea și a întocmit rechizitoriul.

Pe motivele date, se constată și nulitatea rechizitoriului, deoarece conform art. 291 Cod procedură penală, procurorul dispune (prin ordonanță) una din următoarele soluții..., inclusiv (prin ordonanță) trebuia să dispună a întocmi rechizitoriul prin care dispune trimiterea cauzei în judecată, or în virtutea prevederilor alin. (1) art. 255 din Codul de procedură penală, în desfășurarea procesului penal, organul de urmărire penală, prin ordonanță, dispune asupra acțiunilor sau măsurilor procesuale.

În speță, procurorul de caz, prin ordonanță nu a constatat că au fost respectate dispozițiile prezentului cod privind urmărirea penală, că urmărirea penală este completă, că există probe suficiente și legal administrate, și nu a dispus (prin ordonanță) a întocmi rechizitoriul prin care se dispune trimiterea cauzei în judecată, respectiv au fost încălcate prevederile legale referitoare la sesizarea instanței, ceea ce trage nulitatea acesteia, inclusiv nulitatea rechizitoriului.

Partea vătămată, Calancea O., în ședința de judecată din 24.05.2018 nu l-a recunoscut pe el, declarând că dânsul nu a participat la acțiunile huliganice.

Partea vătămată Albot D., în ședința de judecată din 16.11.2017, a declarat că conflictul s-a iscat din motivul unui răspuns a lui Bour C. arătat cu degetele, făcând semnul „OK” și că nu l-a văzut pe dânsul să participe la agresarea sa sau a prietenilor săi.

Declarațiile lui Bour C., date în privința sa, urmau a fi apreciate critic., ca și declarațiile martorului Scutaru V., deoarece ele vin în contradicție cu alte declarații date de părțile vătămate și alți participanți la proces.

În urma cercetării materialelor cauzei penale, nici un act procesual nu indică că dânsul ar fi comis infracțiunea de huliganism, nu a fost prezentat spre recunoaștere, nu a participat la confruntări sau la alte acțiuni procesuale, cu excepția recunoașterii în calitate de bănuit și învinuit.

Din analiza probelor și anume a declarațiilor părților vătămate Calancea O., Albot D., a martorului Hachi Gh., a inculpaților și chiar a părții vătămate Bour C. și a martorilor Scutaru V. și Bour A., care și ele prin contradicțiile sale, vorbesc despre nevinovăția lui Mocanu C.

Atât în instanța de fond, cât și în cea de apel, apărarea a solicitat audierea unor martori ai apărării, care de către instanță au fost respinși, fără nici o argumentare. Martorul Bogudușenco E. a fost martor ocular și a asistat la conflict, putând să comunice date în vederea aflării adevărului, iar odată ce instanțele au respins audierea martorului, fără să-și motiveze concluzia, s-a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8) Cod de procedură penală – cauza a fost judecată în prima instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți (martorilor), instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Arcadii Crainic, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care

inculpatul Arsenii Pavel să fie achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Recurentul invocă că inculpatul a indicat probele atât în susținerea verbale, cât și în cererea de apel, care au fost administrate în cadrul ședințelor de judecată și necesitau în mod obligatoriu în temeiul art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, ca atât instanța de fond, cât și instanța de apel, care a menținut sentința de condamnare în privința lui Arsenii P. să le analizeze în ansamblu și să-și motiveze decizia din ce considerente a respins probelor invocate de către apărare.

Ori, în partea descriptivă a deciziei, cât și a sentinței, privitor la poziția apărării sunt incluse numai depozițiile martorilor Arsenii A., Hachi Gh. și Doibani V., care atât în decizie, cât și în sentință nu sunt analizate în mod obiectiv în ansamblu cu alte probe invocate, iar în rest probele invocate de către apărare au fost excluse, nu se regăsesc în decizia de menținere a sentinței de condamnare, iar altele sunt analizate superficial.

Astfel, instanța de apel a pronunțat o hotărâre, ce este contrară prevederilor art. 19 alin. (1) Cod de procedură penală, că orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

Nevinovăția inculpatului, se probează și prin faptul că de către organul de urmărire penală Chirica I. a fost învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și 152 alin. (1) Cod penal, adică și de comiterea leziunilor corporale medii, fapt ce demonstrează că Bour C. a fost maltratat exclusiv de către Chirică I., dar nu și de alți inculpați, ultimul a fost judecat și condamnat într-o procedură separată, recunoscându-și vina.

Nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat se confirmă și prin declarațiile date în ședințele de judecată de inculpații Malanciuc O. și Mocanu C., de martorii Hachi G., Doibani V., Arsenii A.

Procesele verbale de recunoaștere a persoanei din 28.09.2016, întocmite de organul de urmărire penală cu părțile vătămate Albot D. și Calancea O., nu pot constitui ca probe materiale pertinente și concludente în procesul penal. Acestea au fost întocmite la 28.09.2016, peste 2 luni și 5 zile de la comiterea infracțiunii și 1 lună și 16 zile de la audierea acestora în calitate de părți vătămate, adică după ce părțile vătămate Albot D. și Calancea O. la începutul lunii septembrie 2016, având datele de identitate ale suspectilor, inclusiv și a lui Arsenii P. au făcut cunoștință prin intermediul rețelelor de socializare cu fotografiile inculpatului, fapt probat în cadrul ședințelor de judecată de părțile vătămate Albot D., Calancea O. și Bour C., cât și prin declarațiile martorilor date în cadrul urmăririi penale Scutaru V. și Bour A.

În asemenea circumstanțe, au fost încălcate prevederile art. 212 alin. (1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel nu s-a expus asupra procesului verbal de recunoaștere din 28.09.2016 în care este indicat, precum că partea vătămată Albot D. o recunoaște pe persoana nr.4 după înfățișarea feței și statură, că anume aceasta este una din persoanele, care i-au atacat în luna iulie a anului 2010 pentru ce și a semnat, în

pofida faptului că, fapta incriminată lui Arsenii P. a fost comisă în anul 2016, ceea ce potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, duce la nulitate.

Procesul verbal de confruntare din 21.11.2016 între partea vătămată Albot D. și învinuitul Arsenii P., a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art. 113 alin. (5), 260 alin. (5) și 261 Cod de procedură penală, deoarece lipsește semnătura reprezentantului organului de urmărire penală, Stratu S., cât și mențiunea refuzului de al semna al acestuia, pe care instanța de apel le-a apreciat la legale.

Nu s-a expus instanța de apel nici asupra încălcărilor admise de către organul de urmărire penală, care au fost invocate de apărare în apel, asupra cărora nu s-a expus nici prima instanță.

Nejustificat, instanța de apel a refuzat în audierea martorului ocular Bogdușenoc E.

Instanța nu a dat o apreciere în ansamblu a altor probe invocate de apărare, privitor la declarațiile contradictorii și neconcludente depuse pe parcursul urmăririi penale și ședințelor de judecată de către părțile vătămate Albot D., Calancea O. și Boru C., cât și a martorilor acuzării Bour A. și Scutaru V.

La emiterea deciziei, instanța de apel n-a ținut cont și de faptul, precum că din concluzia neargumentată a instanței de fond în sentința de condamnare din 14.12.2018 se atestă de jure și de fapt lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatului, Arsenii Pavel cu privire la săvârșirea infracțiunii art. 287 alin. (2), lit. b) Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței (*pct. 2. din decizie*), instanța de fond:

a) în descriptiv, ignorând faptul că potrivit rechizitoriului, fiecărui inculpat, din cei trei, i-a fost formulată învinuirea separat, a descris ca fiind dovedită doar fapta criminală comisă de inculpatul Malanciuc Oleg;

b) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, deoarece a constatat neclar și divergent că inculpatul Malanciuc Oleg, a săvârșit și următorul episod: *„În timpul altercației, **persoana** în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, **intenționat, i-a aplicat lui Bour Cristian** lovituri cu pumnii și picioarele în față, peste corp și membre, **cauzându-i** potrivit raportului de expertiză medico - legală nr.2895/D din 04.10.2016, leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, fractura oaselor nazale fără deplasare, fractura coroanei d 2.1-2.2; entorsa articulației genunchiului stîng gr. II cu lezarea parțială a ligamentului colateral medial, edem echimotic și excoriații la nivelul feței, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu, se califică ca **vătămare medie**”*, încadrându-i acțiunile în baza art. 287 alin. lit. b) Cod penal.

Ori, potrivit rechizitoriului, aceste acțiuni sunt incriminate și inculpatului Chirica I., în privința căruia procedura a fost disjunctă, indicându-se că: *„În timpul altercației, **Chirica Ion, intenționat, i-a aplicat părții vătămate Bour Cristian** lovituri cu pumnii și picioarele în față, peste corp și membre, **cauzându-i** potrivit raportului de expertiză medico - legală nr.2895/D din 04.10.2016, leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, fractura oaselor nazale fără deplasare, fractura coroanei d 2.1-2.2; entorsa articulației genunchiului stîng gr. II cu lezarea parțială a ligamentului colateral medial, edem echimotic și excoriații la nivelul feței, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu, se califică ca **vătămare medie**”*, dar aceste fapte fiindu-i încadrate în baza art. 152 alin. (1) Cod penal (*f.d. 248-248, v.1*).

Deci, instanța a evitat să constate cine, prin care acțiuni concrete și cu ce intenție i-a cauzat părții vătămate Bour Cristian *vătămare medie*, cât și să argumenteze încadrarea juridică corectă a respectivelor fapte.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) și (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și

temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuri de fapt și de drept care au dus la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelurile de pe rol și repetate în recursurile ordinare, inclusiv asupra celor reproduse la *pct. 3., 3.1., 5., 5.1.*, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (*pct. 3. - 5.1. din decizie*);

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursurile de pe rol sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

admite recursurile ordinare declarate de avocații Arcadii Crainic și Dinu Ostavciuc, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, în privința inculpaților Arsenii Pavel xx și Mocanu Cristian xx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 11 octombrie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru